

PROGRAM DZIAŁANIA
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W KATOWICACH
NA LATA 2025 - 2029

Biblioteki przechowują energię, która napędza wyobraźnię. Otwierają okna na świat i inspirują nas do eksploracji, osiągania celów i przyczyniania się do poprawy i jakości naszego życia. Biblioteki zmieniają życie na lepsze.

Sidney Sheldon

WIZYTÓWKA BIBLIOTEKI

Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach jest samorządową instytucją kultury, powstałą w 1945 roku, której organizatorem jest Miasto Katowice.

Biblioteka prowadzi działalność w 34. filiach bibliotecznych w różnych dzielnicach miasta, oferując książki w postaci drukowanej, w wersji dźwiękowej – tzw. audiobooki, usługę dostępu do książki elektronicznej, a także gry planszowe.

Pod hasłem *Czytaj dla odmiany* instytucja organizuje wydarzenia służące promocji czytelnictwa, spotkania z pisarzami, ilustratorami książek, warsztaty literackie i akcje popularyzujące literaturę.

MBP w Katowicach realizuje następujące zadania statutowe:

- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów,
- prowadzenie działalności informacyjnej,
- popularyzacja książki oraz rozpoznawanie potrzeb w zakresie czytelnictwa,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami kultury, organizacjami i stowarzyszeniami w zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych i kulturalnych społeczeństwa.

MISJA

Nadrzędnym celem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach jest zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i kultury.

WIZJA ROZWOJU

Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach to pozytywnie rozpoznawalna marka, szybko reagująca na zdarzenia, które można wykorzystać do kreowania nowych projektów, łączących zarówno wartość merytoryczną, jak i promocyjną.

CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

I. ZBIORY BIBLIOTECZNE

Aktualne, różnorodne zbiory, uzupełniane na bieżąco o nowości wydawnicze są najważniejszym elementem warunkującym atrakcyjność biblioteki. MBP w Katowicach gromadzi zasoby o charakterze uniwersalnym, które są nieustannie aktualizowane. Przy zakupie książek uwzględnia się w szczególności zainteresowania czytelników, składane przez nich dezyderaty, rekomendacje autorytetów w dziedzinie literatury, pozycje nominowane do nagród i nagradzane, polecane przez krytyków. Pracownicy filii bibliotecznych oraz Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów prowadzą na bieżąco rozeznanie rynku wydawniczego. Ważnym elementem polityki gromadzenia i zarządzania zbiorami jest selekcja zbiorów. Niekontrolowany przyrost zasobów bibliotecznych stwarza problem przy poszukiwaniu i gromadzeniu książek, prowadzi do ograniczania powierzchni na nowe zakupy. Bieżącej selekcji dokonuje Komisja do spraw selekcji zbiorów. Atrakcyjna oferta Biblioteki w zakresie księgozbioru musi być dostosowana do współczesnych trendów. Oprócz wydawnictw tradycyjnych – drukowanych, Biblioteka gromadzi pozycje w wersji audio w postaci płyt CD oraz zapewnia dostęp do książki elektronicznej w formie tekstowej i dźwiękowej. Biblioteka planuje poszerzyć swoją ofertę o książkę elektroniczną w postaci plików, w wersji tekstowej i audio, inwentaryzowanych w systemie zarządzania biblioteką PROLIB, dostępnych poprzez katalog INTEGRO.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Bieżąca analiza rynku wydawniczego i potrzeb użytkowników.
2. Uzupełnianie księgozbioru o nowości wydawnicze w postaci tradycyjnej, dźwiękowej i elektronicznej.
3. Zapewnienie usługi dostępu do e-booków i audiobooków online.
4. Kreowanie potrzeb czytelniczych poprzez ciekawe formy promocji książki.
5. Spotkania z autorami książek, ilustratorami, wydawnictwami, warsztaty literacko-plastyczne dla dzieci.
6. Akcje czytelnicze popularyzujące literaturę.
7. Informowanie o nowościach wydawniczych w filiach bibliotecznych i mediach społecznościowych.

II. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-EDUKACYJNA

Poza wypożyczaniem i udostępnianiem książek Biblioteka prowadzi różnorodną działalność kulturalno – edukacyjną z dziećmi, młodzieżą oraz użytkownikiem dorosłym.

MBP w Katowicach zaprasza na spotkania autorskie, prelekcje, spacer edukacyjne, warsztaty literacko-artystyczne, spotkania Dyskusyjnych Klubów Książki oraz

Bibliotecznego Klubu Seniora, warsztaty Laboratorium SZTUKI, spotkania w ramach cykli: Wielokulturowy Śląsk, Nie-zwykli, Czytelnicy-podróżnicy, Zdrowie w Bibliotece.

Wśród prowadzonych aktywności wymienić należy również poradnictwo czytelnicze, wystawy plastyczne oraz ekspozycje okolicznościowe, które informują o życiu kulturalnym i wydarzeniach w mieście, regionie, kraju, czy o zasobach bibliotecznych.

Priorytetowo traktowana jest działalność kulturalno-edukacyjna promująca literaturę dziecięcą, a proponowane spotkania mają najczęściej charakter międzypokoleniowy. Do najmłodszej grupy wiekowej adresowane są cykliczne spotkania z rodzicami lub opiekunami wokół dziecięcej literatury pod nazwą 3B Bajtel – Bajka – Biblioteka.

MBP w Katowicach angażuje się w ogólnopolskie akcje promujące czytelnictwo jak: "Cała Polska Czyta Dzieciom", „Mała książka wielki człowiek”, „Narodowe Czytanie”. Głównym celem organizowanych wydarzeń jest zachęcanie zarówno dzieci jak i dorosłych do obcowania z literaturą.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Poszerzanie oferty kulturalnej o nowatorskie przedsięwzięcia.
2. Kreatywne metody promocji organizowanych wydarzeń.
3. Tworzenie sieci kontaktów wykorzystywanych przy organizacji projektów kulturalnych.
4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność kulturalną.
5. Atrakcyjne zajęcia warsztatowe dla użytkowników różnych grup wiekowych.
6. Kontynuacja cykli i akcji przynoszących pozytywne rezultaty, cieszących się powodzeniem.

III. NOWOCZESNE TECHNOLOGIE

Biblioteka, żeby nadążyć za postępującą technologią, musi zaistnieć w cyfrowym świecie, wychodząc naprzeciw rosnącym oczekiwaniom czytelników.

Oprócz strony internetowej MBP korzysta również z innych kanałów informacyjnych. Najpopularniejszym z nich jest Facebook, ponieważ zdecydowana większość młodego pokolenia i wielu starszych użytkowników korzysta z tego profilu. Przemawia za nim łatwość dostępu oraz szybkość przekazywania wiadomości. Facebook w Bibliotece w atrakcyjny sposób zwraca uwagę użytkowników na przekazywane informacje, buduje pozytywny wizerunek instytucji, zachęca do odwiedzenia, czyni z niej przyjazne miejsce. Na Facebooku Biblioteka zamieszcza zaproszenia na nadchodzące wydarzenia, a także relacje ze spotkań, które mają przybliżyć Bibliotekę.

Aktywne działania promocyjne prowadzone są także na blogu bibliotecznym, kontaktach Biblioteki na Instagramie i YouTube.

Obecność w sieci pozwala na dotarcie z informacją do różnych typów użytkowników i w ten sposób promowanie działalności instytucji.

Za pośrednictwem elektronicznego katalogu INTEGRO, o charakterze wyszukiwarki, czytelnicy mają dostęp do księgozbioru wszystkich filii, mogą sprawdzić czy książki są dostępne, mają możliwość ich zdalnego zamawiania, rezerwowania i prolongaty, mogą zarządzać swoimi kontami bibliotecznymi oraz przeglądać historię wykonanych operacji. Wdrożony Zintegrowany System Zarządzania Biblioteką PROLIB umożliwia bibliotekarzom dostęp do jednolitej scentralizowanej bazy księgozbioru i czytelników, wszelkiego rodzaju statystyk, przeprowadzenie sprawnej kontroli zbiorów (skontrum) i identyfikacji książek, a także planowanie zakupu oraz rozdzielanie zbiorów do poszczególnych filii.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Modernizacja infrastruktury IT w filiach bibliotecznych i administracji.
2. Zapewnienie dostępu do książki elektronicznej w wersji tekstowej i audio.
3. Wzbogacenie zbiorów o książkę elektroniczną w postaci katalogowanych plików, w wersji tekstowej i audio.
4. Książkomaty i wrzutnie przy filiach bibliotecznych.
5. Zakup i wypożyczanie czytników e-booków.
6. Funkcjonalna strona internetowa, wpisująca się w aktualne trendy.
7. Zajęcia z robotyki, warsztaty, spotkania z wykorzystaniem posiadanych urządzeń multimedialnych (ekrany interaktywne, programy edukacyjne).
8. Aktywność w mediach społecznościowych.

IV. KOMPETENTNA KADRA

Poziom wykształcenia i umiejętności zawodowe mają ścisły związek z jakością pracy, a co za tym idzie obrazem Biblioteki jaki powstaje w relacjach z jej użytkownikami.

Pracownicy MBP w Katowicach posiadają wykształcenie i umiejętności stosowne do powierzonych im obowiązków. Rozwijają swoje kompetencje, wykorzystują nabytą wiedzę i są przygotowani do wykonywania konkretnych zadań w ramach swojego stanowiska pracy.

Na koniec I półrocza 2024 r. wykształcenie kierunkowe (średnie i wyższe z zakresu bibliotekoznawstwa) posiadało 76,4 % ogółu pracowników merytorycznych a 69,5 % pracowników merytorycznych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym z zakresu bibliotekoznawstwa.

Aby zapewnić wysoką jakość świadczonych usług dużą uwagę zwraca się na kompetencje osobowościowe pracowników jak właściwe funkcjonowanie w grupie, budowanie odpowiednich relacji podczas kontaktów z użytkownikami Biblioteki, asertywność, opanowanie, odporność na stres.

Ważne jest aby osoby podejmujące pracę z myślą o długookresowym zatrudnieniu w Bibliotece miały możliwość rozwoju zawodowego.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk z innymi bibliotekami i instytucjami kultury.
2. Szkolenia, konferencje, seminaria organizowane przez instytucje publiczne i firmy zewnętrzne.
3. Szkolenia wewnętrzne dla pracowników MBP w Katowicach, o różnej tematyce, np. motywacyjne, jak radzić sobie ze stresem, jak łagodzić sytuacje konfliktowe, jak być animatorem kultury, itp.
4. Spotkania robocze, dyskusje, wymiana poglądów w związku z organizacją akcji, wydarzeń i sporządzaniem wniosków na zadania kulturalne.
5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty szkoleniowe.
6. Analiza oferty szkoleń odpłatnych oraz bezpłatnych, stacjonarnych i online.

V. SILNA MARKA I POZYTYWNY WIZERUNEK

Dbłość o pozytywny wizerunek i rozpoznawalność to narzędzia marketingowe pozwalające na korzystne postrzeganie Biblioteki oraz jej oferty. Korzystny wizerunek instytucji służy budowaniu więzi z lokalną społecznością, ma związek z opiniami, odczuciami i wrażeniami użytkowników.

Kampania marketingowa Biblioteki, służąca wzmocnieniu wizerunku, jest prowadzona poprzez działania medialne, budowanie zaufania i wiarygodności. Aby była skuteczna, komunikacja z otoczeniem musi być spójna z jakością proponowanych usług. Tworzenie pozytywnego obrazu instytucji odnosi się zarówno do jej użytkowników, jak też pracowników.

Biblioteka buduje swoją tożsamość poprzez identyfikację wizualną i materiały promocyjne, a także poprzez atrakcyjną, pozytywnie odbieraną działalność merytoryczną – zbiory biblioteczne, działalność kulturalno-edukacyjną.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Pozytywna komunikacja bezpośrednia z różnymi grupami użytkowników: dzieci, osoby niepełnosprawne, seniorzy - akcje: Czytanie na dywanie, 3B Bajtel – Bajka – Biblioteka, Dyskusyjne Kluby Książki, Nie-zwykli, Srebrna książka dla seniora.
2. Wydarzenia poza przestrzenią Biblioteki promujące instytucję i jej usługi np. Happening Głośno o książkach, festyny dzielnicowe, kiermasze, Narodowe Czytanie, Targi książki.
3. Współpraca z placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, wydawnictwami, organizacjami pożytku publicznego.
4. Strona internetowa i media społecznościowe jako kanały komunikacyjne oraz narzędzia marketingu i promocji.
5. System identyfikacji wizualnej gwarantujący rozpoznawalność instytucji i jej oferty.
6. Atrakcyjne materiały promocyjne – informatory kulturalne, zakładki, plakaty, zaproszenia, itp.
7. Współpraca z lokalnymi mediami, udział w audycjach radiowych, telewizyjnych, artykuły w prasie tradycyjnej i na portalach internetowych.

8. Dbłość o lokale biblioteczne – modernizacje, regularne konserwacje, wymiana wyposażenia.

VI. INTEGRACJA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Biblioteka aktywnie współpracuje z otoczeniem, aby dostosować swoją ofertę do potrzeb odbiorców, stanowić przyjazne miejsce dla książek i ludzi.

Każdego roku mieszkańcy Katowic mając możliwość współdecydowania o swoim otoczeniu i wydatkowaniu wydzielonej kwoty z budżetu partycypacyjnego, składają wnioski i chętnie głosują na zadania na rzecz Biblioteki, dając wyraz temu, że instytucja jest potrzebna.

MBP w Katowicach w swoich działaniach stara się odpowiadać na potrzeby czytelników i użytkowników Biblioteki, nie tylko czytelnicze, ale również informacyjne, edukacyjne i społeczne. Zielony Budżet miasta Katowice dał Bibliotece możliwość rozwinięcia współpracy z mieszkańcami przy prowadzeniu działań edukacyjnych dla różnych grup wiekowych z zakresu szeroko pojętej ekologii i ochrony środowiska. Jednym z realizowanych zadań był cykl edukacyjny „zielonych spacerów” w wybranych dzielnicach Katowic, pokazujących różnorodność i bogactwo zieleni w mieście oraz spotkania z autorami książek o takiej tematyce.

Instytucja współpracuje na co dzień ze żłobkami, przedszkolami, szkołami, uczelniami, instytucjami kultury, domami pomocy społecznej, organizacjami pożytku publicznego.

Wspólnie z mieszkańcami Katowic Biblioteka realizuje inicjatywy lokalne - zadania publiczne odpowiadające na potrzeby najbliższego otoczenia, integrujące lokalne grupy sąsiedzkie.

Do współpracy przy realizacji cyklu Wielokulturowy Śląsk zapraszane są osoby reprezentujące instytucje kulturalne, religijne, organizacje pozarządowe, specjaliści zajmujący się tematyką mniejszości na Śląsku, oraz przedstawiciele grup etniczno-religijnych.

Biblioteka zamierza budować oraz podtrzymywać relacje z lokalną społecznością, zachęcając w ten sposób do odwiedzania Biblioteki i uczestnictwa w kulturze w najprostszy sposób – poprzez czytanie książek.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Projekty kulturalno-edukacyjne realizowane we współpracy z placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, organizacjami pożytku publicznego.
2. Podejmowanie działań z mieszkańcami Katowic w ramach inicjatyw lokalnych.
3. Popularyzacja historii Śląska, regionalnych tradycji i kultury - promocja twórczości literackiej o tematyce śląskiej, gromadzenie zbiorów regionalnych, opracowywanie bibliografii regionalnej, spaceru historyczne po dzielnicach Katowic.

4. Akcje promujące czytelnictwo, kampanie informacyjne i społeczne.
5. Włączanie Biblioteki w wydarzenia plenerowe organizowane przez miasto Katowice i partnerów instytucji – festyny i akcje dzielnicowe, kiermasze, imprezy miejskie, itp.
6. Organizacja własnych wydarzeń integrujących mieszkańców z Biblioteką.
7. Badanie potrzeb mieszkańców i otwartość na zgłaszane pomysły.

VII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

Biblioteka jest finansowana głównie ze środków pochodzących z dotacji podmiotowej organizatora – miasta Katowice. Bogata działalność, oczekiwania użytkowników, a także coraz wyższe koszty utrzymania wymuszają staranie się o dodatkowe środki finansowe. Działalność merytoryczna Biblioteki zasilana jest każdego roku w znacznej mierze przez budżet partycypacyjny Katowic – Budżet Obywatelski i Zielony Budżet.

Na zadania publiczne realizowane wspólnie z lokalną społecznością Biblioteka pozyskuje środki w ramach inicjatywy lokalnej. Mieszkańcy składając wniosek o inicjatywę lokalną muszą wykazać swój wkład pracy społecznej w ramach współpracy.

Na dochody własne składają się głównie środki uzyskiwane z kar za nieterminowy zwrot książek, ze sprzedaży książek wycofanych ze zbiorów na organizowanych kiermaszach oraz za wynajem pomieszczeń.

Wsparciem finansowym Biblioteki są też programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie działalności kulturalnej i modernizacji infrastruktury. Dodatkowych środków MBP poszukuje także wnioskując do Narodowego Centrum Kultury, Instytutu Książki, a także poprzez współpracę z organizacjami pożytku publicznego.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Monitorowanie możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych na projekty twarde i miękkie.
2. Budowanie partnerstw i sieci współpracy do wspólnej realizacji zadań.
3. Aplikowanie do programów dotacyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przystępowanie do konkursów grantowych.
4. Poszukiwanie sponsorów oraz darczyńców w sektorze biznesowym.

Przedstawiony program działania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach na lata 2025 - 2029, mający zapewnić realizację misji i zadań statutowych instytucji, będzie na bieżąco dostosowywany do zmian zachodzących w jej otoczeniu społecznym, gospodarczym, a także do zmieniających się oczekiwań użytkowników Biblioteki.

Opracowała:

Anna Falat